

นายธีรภาพ โลหิตกุล
ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (สารคดี)
พุทธศักราช ๒๕๕๘

คำประกาศเกียรติคุณ
นายธีรภาพ โลหิตกุล
ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (สารคดี)

นายธีรภาพ โลหิตกุล เกิดเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๑ ที่กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันอายุ ๕๗ ปี จบปริญญาตรีสังคมศาสตรบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ จากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ธีรภาพ โลหิตกุล เริ่มเขียนหนังสือตั้งแต่ศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนเทพศิรินทร์ หลังสำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว ได้ทำงานประจำกองบรรณาธิการนิตยสารหลายฉบับ จากนั้นเข้าทำงานผลิตรายการ สารคดีทางโทรทัศน์เป็นเวลา ๔ ปี เป็นผู้ควบคุมการผลิตและเขียนบทรายการ “โลกสลัปส์” หลายชุด เช่น ชุดอาณาจักรสิบสองปันนา ชุดอาณาจักรล้านช้าง ชุดนครวัด นครธม ชุดเวียดนาม ชุดแม่น้ำเจ้าพระยา ชุดอินโดจีน ฯลฯ จากนั้นทำงานผลิตรายการสารคดีให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เช่น อีสรภาพเต่าทะเล คนเลี้ยงช้าง นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๗ ธีรภาพ โลหิตกุล ยึดอาชีพเป็นนักเขียนอิสระ คอลัมนิสต์ บรรณาธิการเฉพาะกิจ มัคคุเทศก์ และ จัดรายการวิทยุ

เป็นเวลา ๓ ทศวรรษที่ธีรภาพสร้างสรรค์งานเขียนสารคดีจำนวนมากซึ่งนำมารวมพิมพ์เป็นเล่มแล้ว เกือบ ๕๐ เล่ม งานเขียนส่วนใหญ่เป็นสารคดีสัญจรและสารคดีชีวิต ผลงานของธีรภาพมีจุดเด่นอยู่ที่การนำเสนอ ข้อมูลเชิงลึกด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตเชื่อมโยงจากอดีตถึงปัจจุบัน การเล่าเรื่องอย่างมีชั้นเชิงโดยใช้รูปแบบของบันเทิงคดีเล่าเรื่องสารคดี การเรียงร้อยถ้อยภาษาด้วยลีลาวรรณศิลป์ การแสดงทัศนะวิจารณ์ อุดมคติ และอารมณ์ของผู้เขียนที่แทรกไว้ รวมทั้งภาพถ่ายระดับมืออาชีพของผู้เขียนที่นำมาประกอบสารคดีให้มีสีสัน องค์ประกอบทั้ง ๕ ประการดังกล่าวถูกขับเน้นให้มีมิติลึกด้วยการเติมจิตวิญญาณให้มีชีวิต มีอารมณ์ความรู้สึก มีความเคลื่อนไหว มีบรรยากาศ มีพื้นที่ มีเวลา และมักมีตัวละครจากชีวิตจริงเป็นผู้เดินเรื่องหรือเล่าเรื่อง การแทรกแง่คิด มุมมองและอารมณ์ทำให้ผู้อ่านมิได้เพียงรับรู้เรื่องราวจากสารคดี หากแต่ได้สัมผัสจิตใจและความนึกคิดของผู้เขียนด้วย สารคดีของธีรภาพจึงเป็น “สารคดีมีชีวิต” และมีความโดดเด่นทางวรรณศิลป์

นอกเหนือจากคุณค่าทางปัญญาและอารมณ์ สารคดีของธีรภาพยังมีคุณค่าทางสังคมอย่างสูง ความคิดโดดเด่นที่เขาเสนอในงานเขียน คือ การอนุรักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และการใส่ใจคนกลุ่มน้อยที่ถูก ละเลย ธีรภาพเป็นนักเขียนสารคดีที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญประวัติศาสตร์ สังคม ศิลปวัฒนธรรมของ กลุ่มประเทศอาเซียน และยึดมั่นในการสร้างสรรค์สารคดีเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม ซึ่งกันและกัน อันมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าความร่วมมือทางเศรษฐกิจและความมั่นคง ด้วยคุณลักษณะอันโดดเด่น ของสารคดีที่เปี่ยมไปด้วยวรรณศิลป์ อีกทั้งการอุทิศตนให้แก่การสร้างสรรค์งานเขียน รวมทั้งอุทิศเวลาถ่ายทอดความรู้ แก่อนุชนรุ่นหลัง ประกอบกับผลงานสารคดีได้รับการเผยแพร่อย่างกว้างขวางและเป็นที่ยอมรับของมหาชน

นายธีรภาพ โลหิตกุล จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (สารคดี) พุทธศักราช ๒๕๕๘